

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám	20 f.

AZ ERDŐ

Hirdetések

egy hasábos garmondszedés milliméter soronkint 10 fillérrel, táblazatos és garmond betűnél kisebb betűfaj szedés másfélzores egységárral számíttatik. — Az egész oldal négy hasáb széles.

Szerkeszti:

BALOGH ERNŐ

m. kir. erdőtanácsos.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

TULAJDONOS ÉS KIADÓ AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET.

Előfizetőknek az álláskezeslet és kínálat rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Az előfizetési ár «Az Erdő» kiadóhivatala címén Budapest, V., Alkotmány-utca 6. szám alá küldendő. Ide intézendők a lap szétküldésére vonatkozó reklamációk is.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) «Az Erdő» szerkesztőségéhez, Budapest, V., Zoltán-utca 16. sz. intézendők. Kéziratok vissza nem adatnak.

«Az Erdő» munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erdészeti Egyesület által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — e lapra előfizető erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Előfizetési felhívás.

Felkérjük t. olvasóinkat, hogy lapunk előfizetésének megújítása iránt mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldése fennakadást szenvedjen.

TARTALOM.

Kitüntetések.

A fenyőszálfavágások kidolgozásáról. (Kolozs József.)

A mai puskákról. (Bársony István.)

Pusztuló fák.

Gazdasági tanácsadó: Gyümölesepálinkák erjesztése. (Gy. K.) — Illozetas jel száj- és körömfűzés fellépésére. — Ajánlatkötés a tehéneknek.

Különfélék: Az új nyugdíjtörvény. — Nyugdíjbiztosítás. — Halálózások. — Drágasági pótlék. — Átlépések az új nyugdíj-csoportba. — Lassan — gyorsan. — A nyelvek régisége. — Porcellánragasztó. — Rozsdafoltok fehéreneműben.

Hivatalos közlemények: Körendelet a segéderdőmérnökök földilletménye, valamint az erdőlegények és segéderdőőrök földváltása ügyében. — Hirdetmény állami (erdei) facsemeték adományozása tárgyában.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

Szerkesztői üzenetek.

Tárca. Klára. (M. Hrabovszky Julia.)

Kitüntetések.

Ő Császári és Apostoli Királyi Felsége folyó évi augusztus hó 17-én kelt és a személye körüli magyar királyi miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott miniszterelnök úrhoz intézett legfelső kéziratával *Gutseel József*nek, Frigyes főherceg úr O császári és királyi Fensége magyaróvári uradalmán alkalmazott fővadásznak sok évi hű és buzgó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet méltóztatott legkegyelmesebben adományozni

*

A Személyem körüli miniszterium ideiglenes vezetésével megbízott magyar miniszterelnököm előterjesztésére *Hublár Ferencz* soproni városi

erdőőrnek buzgó szolgálata elismerésül az ezüst érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bad-Ischlben, 1912. évi augusztus hó 4-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Lukács László, s. k.

A fenyőszálfavágások kidolgozásáról.

Irta: Kolozs József m. kir. főerdőmérnök.

(Folytatás.)

XVI. A faanyagok ellenőri átvétele.

Ha a kijelölt vágásban lévő összes faanyagok ki vannak termelve és a rakparton rendesen felmáglyázva, besütve és festékekkel megjelölve, a minnek legkésőbb márczius hó 15-ig okvetlen készen kell lennie, az összes faanyagok a védkerületi erdőőr által készített átvételi könyv alapján az ellenőrködő tisztviselők és az illető erdőgondnok által újból számba vétetnek és azok mennyisége pontosan megállapítottatik.

A védkerületi erdőőr az általa átvett faanyagokat az alábbi kimutatás szerint összeállított átvételi könyvcskében tünteti ki:

Átvételi könyv a vaséri m. kir. erdőgondnokság 1910. évi losztuni szálfavágásából kitermelt és a rakpartra kivontatott faanyagokról:

Máglya szám	15 m. szálfá										Összeg	Megjegyzés
	X.	IX.	VIII.	VII.	VI.	V.	IV.	III.	II.	I.		
	c s z t á l y ú											
	d a r a b											
1.	15	27	65	87	65	35	17	9	5	2	327	
8.	21	38	88	101	89	62	41	20	10	5	475	
	36	65	153	188	154	97	58	29	15	7	802	
	14 m. szálfá											
2.	19	37	75	93	74	52	36	20	7	1	414	
9.	22	39	86	115	98	70	55	27	11	3	526	
	41	76	161	208	172	122	71	47	18	4	940	
	13 m. szálfá											
3.	35	50	86	171	110	93	75	50	25	8	703	
10.	40	80	115	210	150	112	91	60	30	11	899	
	75	130	191	381	260	205	166	110	55	19	1602	
	És tovább mindenféle hosszúságú szálfára nézve.											

Ezen átvételi könyvecske alapján állítja azután össze az erdőgondnokság a rendes átvételi kimutatást, melyben azonban már a faanyagnak nemcsak darabszáma, hanem a megfelelő osztályszerinti köbtartalma is ki van tüntetve.

Az átvételi kimutatás a felettes hatóság által felülvizsgáltatván, ennek alapján már most elkészíthető az úgynevezett végleszámolási bérjegyzék is.

Tájékoztatásul szolgáljon az alábbi átvételi kimutatás és végleszámolási bérjegyzék minta:

Átvételi kimutatás a vaséri m. kir. erdőgondnokság 1910. évi losztuni szálfavágásából kitermelt és 1911. év tavaszán ellenőrileg átvett faanyagokról.

Tételszám	Faanyag megnevezése	Mérete		Darab szám	Köbtartalom	
		hossz-sza	vastag		egyenként	összesen
		méter	oszt.			
1.	Jófa szálfá	15	X.	15	0.21	3.15
		„	IX.	27	0.38	10.26
		„	VIII.	65	0.62	40.30
		„	VII.	87	0.92	80.04
		„	VI.	65	1.28	83.20
		„	V.	35	1.70	59.50
		„	IV.	17	2.18	37.06
		14	X.	19	0.20	3.0
		„	IX.	37	0.36	13.32
		„	VIII.	75	0.58	33.50
		„	VII.	93	0.86	79.98
		„	VI.	74	1.20	88.80
		„	V.	52	1.59	82.86
		„	IV.	36	2.03	73.08
	Összesen			697		688.67

s. t. b.

Végleszámolási bérjegyzék az 1910. évi losztuni szálfavágásból kitermelt faanyagokról.

Tétel-szám	Kijáró kereset	kor.	fill.
Az átvételi kimutatás szerint termeltetett:			
1.	Vékony szálfá 11,084 drb = 7,510.80 m ³ — 1% = 7,435.78 m ³ × 3 K 34 fill.	24,835	50
2.	Vastag szálfá 60 drb = 154.31 m ³ — 1% = 152.77 m ³ × (3.34 + 10%) = 3 K 67.4 fill.	561	27
3.	Rönkő 740 drb = 224.29 m ³ — 1% = 222.05 m ³ × (3.34 — 10%) = 3 K 00.6 fill.	667	48
4.	Selejtesfa vékony szálfá 90 drb = 51.41 m ³ — 1% = 50.99 m ³ × (3.34 × 0.75%) = 2 K 50.5 f.	127	50
5.	Selejtesfa ászokfa 15 drb = 33.70 m ³ — 1% = 33.37 m ³ × (3.34 + 10% × 75%) = 2 K 75.55 f.	91	95
6.	Selejtesfarönkő 19 drb = 8.05 m ³ — 1% = 7.97 m ³ × (3.34 — 10% × 0.75%) = 2 K 25.45 fill.	17	97
7.	Evezőrud 2931 drb — 5% = 2784 drb á 35 fill.	974	40
8.	Fenyő heveder 1509 drb — 5% = 1434 drb á 30 fill.	430	20
9.	Csákllyarúd 591 drb — 5% = 903 drb á 16 fill.	144	48
10.	Kömlőrúd 599 drb — 5% = 569 drb á 06 fill.	34	14
11.	Bükk tutszeg 30,400 drb = 608 köteg — 5% = 578 á 60 fill.	346	80
12.	Zsindely 5200 drb 50 cm. hosszú fenyő zsindely termelése és kötése az 1911. évi bér-szab. 887. és 888. tétele szerint 1000 drbonként á 6 K 50 fill.	33	80
13.	5200 drb zsindely termeléséhez kell 5.20 m ³ gömbölyű fenyő hulladékfa, fizettetik a vágás szerződés XXXVIII. fejezet c) pontja szerint á 3.34 — 10% = 3 K 00.6 fill.	15	63
14.	Vágás takarítás 1910. évi 8461. számú rendelettel jóváhagyott alküjegyzőkönyv szerint	210	—
	Összesen	28,760	15
	Levonva az előleg nyilvántartó ív 1—12 tételek szerint adott előlegeket	26,500	—
	Marad még fizetendő	2,260	15

TÁRCZA.

Klára.

Írta: M. Hrabovszky Julia.

VI.

— Miért sírsz, Kláríka?

— Nem sírok, Gábor bácsi!

— Ne tagadd... látom.

— De i... ga... zán...

— Jó, hát én megmondom. Azért sírsz, mert elmúlt a vasárnap délután és Gerley Pali két szürkéje nem hajtatott be az udvarunkba.

— Nem is fog többé... soha... soha, Gábor bácsi, — tört ki sírásban a kis leány, a ki szakasztott képmása volt anyjának, özv. Szalkay Imrénének.

— De miért? — kérdezte Szalkay Gábor, az író, meglepetve. — Mi történt?

— Nem tudom, — felelte Kláríka sírva, — de a mama eltöltötte Palit a háztól; azt mondja, nem hozám illő férj és nem szabad rá gondolnom.

Az író elgondolkozott. Mi történhetett? Sógornője

eddig szívesen látta Gerley Palit, a ki derék fiú és nagy-anya után vagyonos is lesz, tehát jó párti lenne Kláríkáknak.

— Ne sírj, Kláríka, — vigasztalta Gábor a leánykát, — majd beszélék én a mamával és ha lehet, rendbehozok mindent.

Ment is egyenesen Klárához, mert nem tudta nézni kedvencének könnyeit.

Klára, mikor Gábor minden bevezetés nélkül megkérdezte tőle, miért tiltotta el házától Palit, kissé elpirult, kissé zavarba is jött, de semmi részletes magyarázatot adni nem akart, csak nagyon határozottan kijelentette, hogy nem akar hallani e házasságról, mert az nem felel meg az ízlésének. Kláríka különben is nagyon fiatal még, ráér a férjhezmenetelre.

— De szereti Palit! — ellenvété Gábor.

— Tudja is az olyan gyerek, mi a szerelem! — vélte Klára könnyedén. — Pár hét múlva nem is gondol többé Palira!

De mivel Kláríka pár hét múlva is gondolt Palira, titokban egyre sirdogált, nem evett, belesápadt a bánatába és fogyott, az anyja pedig úgy tett, mintha mitsem venne észre, de azért látszott rajta, hogy bántja

A végleszámolási bérjegyzék elkészítése alkalmával az ellenőri átvételkor felvett mennyiségből, miként ez a bérjegyzékből kivehető, a szál- és rönköfánál egy (1) százalék, a tutajfelszerelési és apró anyagnál pedig öt (5) százalék lett levonva, melyért a vállalkozó díjazásban nem részesül.

Az ezen fizetetlen százalékon felül a vállalkozó által kitermelt és ellenőrileg megállapított famennyiség képezi a leszámolás alapját, a mely szerint az érdembe hozott kereset kiszámíttatik.

A 45 cm.-nél vastagabb törzsekért a megállapított munkabérnél 10 százalékkal több, a 7 méternél rövidebbek után 10 százalékkal kevesebb számíttatik fel a vállalkozó javára.

Miután a vállalkozók a munkálat közben időnként előlegeket vettek fel, a végleszámolási, vagyis az utolsó érdembérjegyzék elkészítése alkalmával ezen előlegek levonásba hozatnak.

XVII. A vágásterület és a patakok kitakarítása.

A fatermelés és kihozatal befejezése után vállalkozó a neki átadott vágásterületet az erdősítés lehetővé tétele végett teljesen kitakarítani tartozik.

Ezen czélból a területen még álló, félig letört és az összes selejtes fákat ledönteni, a kérget, fahulladékot és forgácsot a hegy lejtő irányában futó és lehetőleg keskeny, egy méternél nem szélesebb és egymással párhuzamos sorokban összehordani kötelese.

A vágásterületen előforduló műszaki czélokra alkalmatlan törzsek ledöntése, legalyazása darabonként fizetetik.

Még pedig a 10—20 cm. közép-átmérőig 10 fillérrel; a 20—30 cm. közép-átmérőig 20 fillérrel; az ennél

vastagabb törzsek után pedig 30 fillérrel. A 10 cm. vastagsági minimumot meg nem ütő vastagságú törzsek döntéseért, legalyazásáért vállalkozó külön díjazásban nem részesül, mivel ez a munka a vágástakarítási munkához tartozik.

Ha a hasznavehetetlen törzsek ledöntése és legalyazása helyett a kincstár czélszerűbbnek tartaná a gyűrűzés alkalmazását, ezen munkáért vállalkozó a fentebb megállapított munkabérek felét kapja keresetképen.

Költségkimelés szempontjából igen gyakran a vágásterületen lévő selejtes, törött műszaki czélokra teljesen alkalmatlan fenyőszálfák állva hagyatnak és csak a lombfák gyűrűztetnek körül oly czélból, hogy ezek mielőbbi kiszáradását előmozdítsuk.

Ily esetekben a vállalkozó részére fizetendő munkabér megállapíthatása végett a kitakarítandó vágásterületen 1—2 holdnyi próbaterületen külön végezhetjük a vágástakarítást (lombcserjék stb. gyűrűzése) és az ezen munkánál felmerült költségek alapul vétele mellett fizetjük ki a vállalkozót külön alkuszereződés alapján.

A vágásterületeken lévő hulladékfának felégetése szigorúan tilos és csak elkerülhetetlen esetekben engedhető meg.

Vállalkozó a vágástakarítás alkalmával a patakokat is köteles a bennük lévő törmeléktől kitakarítani.

A vágás- és pataktakarítási munka a fatermelési bérbe be lévén számítva, azért külön díjazás nem jár.

A vágástakarítási munkálatokból kifolyólag vállalkozó tehát csakis a lombfák gyűrűzéseért, vagy pedig a vágásterületen található, de ott selejtességüknél, illetve műszaki czélra teljesen alkalmatlan voltuknál fogva visszahagyott fenyőszálfák ledöntéseért részesül díjazásban.

öt a dolog, Gábor elhatározta, hogy felkeresi Marjayné, Pali nagynénjét, attól majd kitudja, mi történt a Gerleyek és Klára között.

Marjayné még gyermekkori ismerőse volt az írónak, azért Gábor egész biztosra vette, hogy Marjayné mindent egészen őszintén elmond neki.

De Marjayné eleintén ötlött-hatolt, szabadkozott.

— Jó, elmondom, — határozta el magát végre, — de nehogy aztán megharagudjék.

— Sohse féljen, — nyugtatta őt Gábor.

— Tudnia kell, — kezdte Marjayné, — hogy Gerley néni nagyon szigorú erkölcsű nő és sokáig előítélettel viseltetett Klára iránt a sok aljas rágalom miatt, a mit szegény Klárára rászórtak az irigyei, mikor Imre megesküdött vele a halálos ágyán. De mivel maga, mihelyt a családi ügyeket rendezte, elutazott Afrikába és ezzel minden rágalmat fényesen meghazudtolt...

— Hogyan! — kiáltott fel meglepetten az író — ezek a rágalmak velem voltak összefüggésben?

— Természetesen! De hagyjuk e régi dolgokat!...

— Ellenkezőleg! Tudni akarom, mivel vádolták Klárát és engem, — mondta Gábor nagyon erőlyesen.

Marjayné vállat vont, mintha feleslegesnek tartaná

e dolgok elmondását, a miket pedig nagyon örömet mondott el:

— Ha mindenáron akarja, ám tudja meg, hogy a vidéken azt beszélték, Klára szive nemesak Imre, de maga felé is hajolt és a pletykanénik azon tanakodtak, hogy Klára kis fia, a kire Imre ráhagyta egész vagyonát, maga pedig nagylelkűen ráruházta a Szalkay nevet, melyikükhöz áll közelebb? Mert természetesen senkisémet hitte, hogy a gyermek apja Klára tüdőbeteg férje lett volna... Azért mindenki meg volt róla győződve, hogy a gyászév letelte után, vagy talán még előbb is, maga nőül veszi Klárát. Maga azonban elutazott Afrikába, Klára pedig példás magaviseletével lassanként megnyerte az egész környék becsülését, rokonszenvét és a sok rágalom magától elnémult. Klárát most már mindannyian szeretjük és egyikünk sem látott abban semmi különöset, hogy maga hétévi távollét után visszatért a kastélyba Klarához...

— Igazán nagylelkű elnézés, — vágott közbe az író gúnyosan, — hogy nem pletykáltak, mikor a sárgaláztól elcsigázva, Dél-Amerikából, élő csontvázként meghalni jöttem az otthonomba...

— De hála Istennek, nem halt meg, nem is csont-

A vágástakarítás lehetőleg november hó végéig teljesen befejezendő és csak kivételképen engedhető meg a vágásterület kitakarításának a következő év április hó 15-ig való befejezése.

A vágástakarítási munka igen pontosan teljesítendő, mert ha a terület nincs jól kitakarítva, az erdőművelési munkálatok nagy nehézségbe ütköznek és a rosszul kitakarított vágásterületen az ültetés is igen sokba kerül. (Vége következik.)

A mai puskákról.

Irta: Bársony István.

III.

(Vége.)

A kisebb sörét mérsékelt távolsága — a mint mondtam — általában jobb; de hogy például 8-as söréttel száz lépésnyire — meg azon felül is — rendszeresen lehessen bukfencszetelni a nyulat, azt én majd akkor hiszem, ha látom. Az az egy eset, a melyet a multkori közleményemben említettem, hogy t. i. száztizenegy lépésnyiről lőttem gerincezen körvadászaton egy előttem keresztben elfutó nyulat: batos söréttel történt és még így is inkorrekt dolog volt, a mit csak magyarázni lehet, menteni nem. Hisz ily távolságra még lőni sem szabadna söréttel. Én is csak abbeli kivételes unalmamban vetemedtem volt rá, hogy az egész körhajtásban semmi sem jött rám; csak az az egy nyul incselkedett velem, hát meg akartam egy kicsit ijeszteni. Az eredményre nem is számítottam.

Hogy már most milyen puskát vegyünk, az függ először is a zsebünkötől, azután meg a vadászigényünkötől. Vadászni elvégre olesó puskával is lehet, de az olesó puská annyira gyári munka, hogy a szerkezete

tartósan jól működő bizony nem lehet. A ki tehát mindenképpen jó puskára vágyik, az forduljon jó czéghez, de nem olyan eladó és viszonteladó czéghez, hanem puska-műveshez, a kinek ambíciója, hogy a hírnevén esorba ne essék. Én a magam részéről a mi híres Kirnerünk mai utódjával, Dotzauer Károlylyal nagyon meg vagyok elégedve. A mit ott a czégjelzéssel adnak, azt bátran meg lehet venni. Igaz, hogy ötszáz koronán alul ilyen puska ott nincs; sőt ötszázhatvan korona egy Dotzauer-féle jó duplapuska kezdő ára. Ezért a pénzért külföldi czégtől is kaphatunk jó puskát, de ez legalább magyar, már a mennyiben egyáltalán magyar lehet nálunk a puska-féle, a melynek a csöve mind külföldi. Vannak persze úgynevezett luxusfegyverek is, igen magas árban (párja több ezer korona), de azok már csak a nagy uraknak valók, a kik meg birják fizetni.

A legjobb minőségű belga és angol puskák mindenestre felülmulják a többit a többi konkurrensten; de azoknak a finomságai már inkább a lövőművészek számára valók. Ezek a finomságok nem csupán külsőségek, hanem szerkezeti és kivált lövőképességbeliek, még pedig három irányban és pedig: 1. a távolság, 2. a sörét egyenletes terítése, 3. az ölöerő tekintetében.

A távolságról már szoltunk, ezt még azzal egészítem ki, hogy annak a puskának, a mely száz lépésnyire elég sűrűn terítene arra, hogy a vadat bizonyosra lehessen vele venni: ötven lépésnyiről teljesen együtt kellene még tartania a sörétet; azzal ilyen közepes távolságról vagy igen sokat hibáznánk, vagy ronggyá lőnök a vadat.

A terítés az tulajdonképen, a mi a puskát kvalifikálja. Egy bizonyos célterületen, például egy 75 centiméteres átmérőjű körben, úgy kell elosztva lenni az

váz többé, édes Gábor, hanem viruló, erőteljes férfi, mint annak előtte... és már hónapok óta egy fedél alatt lakik Klárával!

— Ezt vetik a szemünkre? — kiáltott fel Gábor felháborodva.

— Én nem, — védekezett Marjayné, — de az az intrikus Lózyiné, a ki a saját leányát szeretné Pali nyakába varrni, úgy telebeszélte Gerley néni fejét, hogy az öreg asszony bár megkérte Klárától a leánya kezét, az unokája számára, mert Pali kéréseinek ellentállni nem tudott, de azt a feltételt kötötte e házassághoz, hogy az eljegyzés előtt maga vagy végleg kiköltözzék a kastélyból, vagy... megesküdjék Klárával. Mert nem akarja, hogy unokája anyósáról botrányos hírek keringjenek.

Marjayné kis szünetet tartott és várta Gábor közbeszólását, de mivel az író hallgatott és egy arcizma sem mozdult, folytatá:

— Klára pedig azt felelte erre, hogy miután Klárikát nagy fiatalsága miatt nem szándékozik még férjhez adni, jobbnak látja, ha Pali beszünteti a látogatásait. Szóval kiadta az öcsém útját. Nos, mit szól mindehhez, Gábor? — fordult Marjayné most már egyenes kérdéssel Gáborhoz.

— Azt, hogy Klára okos asszony és tudja mit csinál, — felelte az író hidegen. — Klárika pedig tényleg még várhat a férjhezmenetellel.

Marjayné csalódottan pillantott Gáborra, nyilván más feleletet remélt, de Gábor felállt és búcsuzott, véget szakítva minden kérdezősködésnek.

Marjayné nem tudta, mit gondoljon, Gábor pedig nyugodtan ült fel a kocsijára. De csak látszólag volt nyugodt. Mert Marjayné szavai, mint az indiszkrét kéz, a mi kegyeletesen elrakogatott emléktárgyak között ki-méletlenül turkál, Gábor lelkében rég eltemetve hitt érzéseket hozott felszínre, a melyek azonban a jelennek világitásában szemlélve, nem voltak többé fájdalmasak.

Klárika érdekében ment Marjaynéhoz, de onnan jövet csak Klárára gondolt.

Meg volt hatva. Valami rendkívülit látott abban, hogy ez a csupán gyermekeinek élő, példás anya, minden habozás nélkül feláldozta leánya érdekét az ő kedvéért. Mert nem azt mondta-e az öreg Gerleyné Klárának, válaszson Gábor, vagy Pali között?

Azaz, hogy mondott az öreg Gerleyné még mást is, ajánlott ő más megoldást is, de erre Klára nem is gondolhatott! Mert hiszen Gábor soha egy szóval, egy

odalótt sörétszemeknek, hogy *mindenüvé egyformán* jusson belőlük. Az ilyen puska sokkal tökéletesebb, mint a melyiknek például jóval sűrűbb az úgynevezett maglövése (a középső sörétek), mint a tábla külső részeit érintőké.

Végül a jó puskának jó ölöerejének is kell lennie, a mi szintén nem csupán töltény kérdése, hanem csőfurat dolga is.

Hogy aztán XII-, XVI- vagy XX-as kaliberű legyen-e a puskánk, (ezek a szokásos kaliberek), az annyira egyéni ízlés dolga, hogy ezt mindenkire bizzuk rá bátran. Az természetes, hogy a nagyobb kaliberrel nagyobb töltény (tehát több szem sörét) jár, a mi a találat valószínűségét növeli. Gyengébb lövő ilyformán jobban jár az öblösebb puskával; míg a jó lövő a szűkebb csővel is csak úgy lőhet, mint a bővebbel. A XII-es kaliber a legbővebb, a XIV-es kaliber a multé, ilyet ma csak rendelésre készítenek, XVIII-as kaliber tudtommal nincsen is; XX-as kaliber a legszűkebb *vadászcső*. A mi ennél is szűkebb, a XXIV- és XXVIII-as kaliber, csak asszonyoknak vagy gyerekeknek való.

Finom aczélesövek: a Krupp-félék, a Cook Erill-félék, a Siemens-Martin-félék, a Withworth-félék, a witteniek stb. stb. és legújabbán a poldianticorró-csővek, a melyek nem rozsdásodnak.

A damaszt-csővek most kevésbé divatosak, pedig kitűnőek és van egy nagy előnyük az aczélesövek fölött: az, hogy nem explodálnak, mint az aczéleső, hanem repednek, hasadnak. A nagyon erős töltény az aczélesövet szilánkokra robbantja; a damasztcsövet csak végigrepeszt. A katasztrófa veszélye így kisebb a damasztcsővel, a mely ha jó minőségű, a füsttelen puskaporok feszítő erejét is csakúgy elbirja, mint a legjobb aczél.

A füsttelen puskaporok előnyét mindenki tudja. Főképpen abban van, hogy a lövésünk eredményét rögtön látjuk s még rövid pillanatnyi idő alatt is duplázhathatunk; holott a füstös puskapor néha egész felhőt lő elénk, a mely kivált csöndes, nedves-ködös időben nagyon lassan oszlik szét. De a füsttelen puskapornak erősebb is a hatása; nagyobb az ölöereje, mert gyorsabban dobja a löveget; holott a fekete puskapor jóval lomhább. Viszont egyenletesebben szórja a sörétet, míg a füsttelen por könnyen szétvágja és egyenetlenné teszi.

A füstös puskapor csak piszkít, de a csövet direkte nem támadja meg, holott a füsttelen, a belőle származó gázok által vegyi hatást is gyakorol és igen hamar rozsdásítja a cső belsejét, sőt a lakatszerkezetet is rontja, minthogy oda is becsapódnak a robbanás gázai. Füsttelen puskapor használata után legkésőbb hat óra múlva ki kell a puskát valamely megfelelő olajjal tisztítani (ballistol), míg a füstös puskapor kormos lerakódásai akár egy napig is várhatnak. Én vadászat után, hirtelenében úgy biztosítom a csövet a füsttelen por rossz hatása ellen, hogy «kimosom» fekete puskaporral. Azaz teszek a két csőből egy-egy lövést fekete puskaporral. Ez egyelőre közömbösít.

Fekete puskaporral mindenki tölthet magának töltényeket, ha az *ürmértéket* használni tudja. Füsttelen puskaporral ellenben nem igen tanácsos akárkinek banni, mert azt szemernyi *súlyra* kell mérni, a legnagyobb pontossággal. Csak igen kevés gondatlanság: és a puska szétrobban a kezünkben. Füsttelen puskaporral töltött hüvelyeket vegyünk tehát készen s abba mérjük a sörétet, ha már magunk bajlódunk a töltéssel, a mi kivált vidéken, falun, pusztahelyen néha elkerülhetetlen.

tekintettel sem mutatta, mintha mást is érezne sógornője iránt tiszta, önzetlen barátságna! És Gábor maga is azt látta, örökre eltemette a szívében azt a végzetes szerelmet, a mi ellen évekig küzdött a távolban és Klárához most már nem vonzza őt egyéb önzetlen barátságna.

Hiszen túl voltak már mindketten a szerelem korszakán! És mégis... a mióta Gábor Marjaynéval beszélt, olyan különös meleget érzett a szíve körül...

A nap már lenyugvóban volt, a mikor Gábor kocsija befordult a kastélyhoz vezető gesztenyefasorba, a melynek ősziösen sárguló lombkoronáin a bucsuzó napsugarak vörös fénye csillogott. A faszor végén, közel a kastélyhoz, Klára ült kedvenc padján.

Gábor örömmel sietett hozzája.

— Honnan jössz? — kérdezte Klára szívélyesen.

— Marjaynétól, — felelte Gábor, jelentőségteljesen nézve az asszonyra.

— Marjaynétól? — kiáltott fel Klára meglepetve és némileg zavartan.

— Tőle, — folytatá Gábor, — és ő mindent elmondott nekem. Miért nem voltál őszinte hozzám, Klára? Miért nem beszélted meg velem azt a dolgot, mielőtt Gerleynének válaszoltál?

— Nem volt mit megbeszélünk! — felelte Klára élénken. — Magától értetődött, hogy a Szalkay-kastélyban otthon vagy és onnan senkinek sincs joga elüzni téged!

— Köszönöm, Klára, szavaid nagyon jól esnek, — szólt Gábor, megszorítva az asszony kezét és a tekintete melegen nyugodott sógornője még mindig szép, üde arcán.

Így álltak egy fél pillanatig, aztán Gábor megszólalt, egészen más hangon, mint egyébkor; vagy csak Kláranak tetszett az úgy?

— Klára, — kezdte, nem véve le meleg tekintetét az asszonyról, — ha nem is ismételtetem előtted, de te azért tudod úgy-e, hogy boldog, nagyon boldog voltam itt köztetek?

— Remélem, — felelte Klára elfojtott hangon.

— Az voltam, Klára, ... nagyon boldog. És neked köszönhetem, hogy hazatérve az idegenből, meleg ott-hont találtam. De a világ megirigyelte ezt a boldogságot és elüz...

— Nem törődünk a világgal, Gábor! — kiáltott fel Klára elszántan.

— De törödnünk kell, Klára, — felelte az író ko-

Meg kell jegyeznem, hogy az antikorrocsövek a füsttelen puskaportól sem rozsdásodnak, vagy legalább sokáig nem, úgy hogy napok múlva is tisztíthatjuk a csövet vadászat után, még sem találunk benne vakrozsdát, a mely a legveszedelmesebb, mert kivenni nem lehet, ha egyszer bemarta magát a megtámadott csőbe.

Van a duplapuskákon kívül még háromcsövű (drilling) és ismétlő egyesövű sörétes vadász-fegyver, még pedig többféle is, köztük a legújabb találmány a Sjöngven, a mely még csak nem is rüg, hanem a visszalökő csővel dobja ki a kilőtt patronát a csőből és automaticze tölt újra a raktárból.

A drilling arra jó, hogy a harmadik csőve golyós lévén, hirtelenében nagyvadra is szabályos lövést adhatunk. Erdészeknek, kint sokat járó embereknek igen becses találmány. Együtt van benne minden, a mire szükség lehet. Csak az a baj, hogy a sörétes csövei ritkán jók. De közelről megteszik azok is a kellő szolgálatot. A golyós cső pedig néha igen vékony, a mi már nem egy szétrobbanásnak volt az oka. Kiválasztása tehát gondosságot és figyelmet követel.

Az egyesövű ismétlők *nekem* nem kellene. Sok baj van velük és felmondják a szolgálatot igen könnyen. Aztán csak egyféle sörétet használhatunk belőlük, pedig némely erdei hajtásban elkél az egyik csőben az öregebb sörét, sőt néha még a golyó is, a mit síma csőből elég jól lehet löni kisebb távolságra. Az «ismétlők» ezenkívül sok alkalmat adnak a szeles vadpusztításra, megsebzésre. Fegyelmetlen puskás addig lődöz a falca fogoly után, a mig patron van a puskájában: pedig ezzel csak kárt tesz, mert messziről sebez, de az ilyen sebzett vad rendszerint elvész és a ragadozó állatok zsákmánya lesz.

Néha, például vadlibahúzáson, vagy nyúlhajtásban,

(vonalhajtásban), a sarkokon, a hol csak mindegyre löni kell: jól bevalnak; de olyan könnyen éri baleset, hogy éppen akkor nem működik, a mikor legjobban kellene. A kinek gusztusa, ám vadászszék vele. Én a jó patronkidobó (ejektoros) duplapuskát ma a legelső vadászpuskának tartom.

Nagyjából ezekben foglaltam össze az általános tudnivalókat a mai vadászpuskákról. Hogy csak igen szűkecske dióhéjban tehettem, az mentse a hiányokat. Hisz' erről a témáról kötetnyit lehetne írni és talán még akkor is szükség lehetne a második kötetre.

Pusztuló fák.

Daczára a tudományos meteorológiai nagy haladásnak, voltaképp még mindig ott vagyunk, hogy senki se képes az időjárás előre megjósolni. A legtudósabb, legtapasztaltabb proféták is mindössze annyit tudnak, hogy huszonnégy-harmincz órányi időre bizonyos valószínűségeket csoportosítsanak. Ez minden. De senki sem képes előre megmondani sem azt, hogy milyen lesz egy kezdődő évad, sem azt, hogy mik lesznek uralkodó vonásai. A század csodálatos fölfedezéseit mikor fogja vajjon kiegészíteni a tudományos időjóslás biztos alapokra fektetése is? A ki ezt a problémát megoldja, annak dicsősége vetekedni fog Tubal Caineval, a vas fel-találójával, Galvaniéval és Pasteurével.

Igaz, hogy a falusi ember rendszeren órákkal előbb megérez egy kitörni készülő vihart. Sőt vannak fogékonnyabb szervezetű lények, a kik, ha reggel fölkelnek, megérik a délután kitörendő vihart. Lehet, hogy ezeknek idegrendszerükben van valami, a mi érzékeny a készülöben levő égháború iránt. De azt, hogy milyen

molyan. — Törödnünk kell a gyermekeid, a te jó hír-neved miatt...

— A hírneved miatt? A mit már annyiszor darabokra szaggattak úgryis! — vélte keserűen az asszony és hevesen folytatá: — A hírneved! Mindig a látszat, a külszín miatt minden! De én nem akarom, hogy elmenj, Gábor, nem akarom! A barátom vagy, gyermekeim gyámolítója, a helyed itt van közöttünk! Elég sokáig nélkülöztünk, elég sokáig tartott, a míg a szíved felmelegedett irántunk!

— Az én szívem, Klára? — szólt Gábor megilletődve. — Az én szívemnek nem volt szüksége felmelegedésre! A gyermekeidet az első pillanatra megszerettem, téged pedig. Klára soha, soha sem szüntelek meg szeretni!

— Igazán? — kérdezte Klára bizonytalanul, — pedig én egy időben azt hittem, megvetsz, elvesztettem a becsüléset.

— Mikor hitted ezt? Miből következtetted?

— Imre halála után, — felelte Klára halkan. — Mint bátyád özvegyéért megtettél ugyan mindent az érdekemben, de rideg, zárkózott lettél irányomban, ke-

rültél... Aztán elutaztál. Elmentél a világ végére, csak-hogy ne kelljen találkoznod velem!

— Tudod, miért utaztam én akkor Afrikába? — kérdezte Imre fellángoló szemmel. — Mert reménytelenül szerettelek, mert szenvedtem, mert fájtak a könyeid, mert féltékeny voltam még a halottra is!

— Pedig nem volt okod. Gábor, nem volt, erre esküszöm! — erősítette Klára egészen felindulva. — Oh Istenem! hogyan magyarázzam meg neked, minő végzetes tévedés sodort engem Imre karjaiba!... mit szenvedtem, mikor vissza kellett utasítanom házassági ajánlatodat, mit szenvedtem, mikor Imre halálos ágyánál találkoztunk és én nem tagadhattam meg a haldokló kérését, pedig éreztem, hogy benne is csak téged szerettelek, téged!...

— Tehát nem csalt a sejtelmem? te mégis engem szerettél, Klára? — kiáltott fel Gábor boldogan és az asszony keze után nyúlt.

— Mindig csak téged szerettelek! — felelte Klára komolyan, ünnepélyesen. — Mindig csak téged! — és nem húzta vissza a kezét.

(Vége.)

erős lesz a vihar és meddig fog tartani, még a legérzékenyebb idegzetűek sem képesek megmondani.

A mi már a vihar elhárítását, elűzését, a szomszéd határba terelését illeti, hát ez csupa agyrém. Beszélnek ugyan újabban megint bizonyos hatalmas erejű villamos készülékekről, melyek a vihar feltartóztatására alkalmasak volnának, de ezeket a híreket is csak kételkedve lehet fogadni. Az ember már ősidőktől fogva rettegte a vihart s mindent megpróbált, hogy védekezék ellene, de sikertelenül. Egész Franklinig a villám ellen nem volt más védelmi eszköze, mint az imádság, s a jégeső ellen jóformán ma sincs egyebe, mert hiszen tulajdonképpen imaszamba vehető a némely vidékeken még itt-ott szokásos vihar elé harangozás is, jóllehet voltak tudósok, a kik komolyan azt állították, hogy a harangszó által rezgésbe hozott levegő képes megváltoztatni a vihar útját. Erre azonban meggyőző példákkal nem rendelkezünk s ha történt is ilyesmi, az csak a véletlennek tulajdonítható. Egy fenyegetve közeledő viharfelhő ritkán követi az egyenes vonalat, hanem többnyire ferdén közeleg, megfordul és sokszor ép ellenkező irányt vesz. Könnyű ilyenkor azt állítani, hogy a harangszó vagy a viharágyú térítette ki útjából, hogy amaz elfordította Isten haragját, ez pedig átlukasztotta és széjjel űzte a viharterhes felhőt. Honnan van mégis az, hogy ily eredmények csak elvétve fordulnak elő, holott az elemek ereje mindig ugyanaz.

Az igazság ott van, hogy ma már a legféltreesebb falukban sem biznak többé a harangozás sikerében, sőt őrizkednek tőle, mert tudják jól, hogy a harangozó ilyenkor nagyon könnyen ki van téve annak a veszélynek, hogy a villám agyonsujtja. A mi pedig a pár év előtt oly sok lármát ütött viharágyúkat illeti, ezeknek használhatatlansága is kiderült, úgy, hogy mint ép most olvassuk, külföldön igen sok község vonakodik már megszavazni a beszerzésükre való költségeket.

Ámde a viharnál és fergetegnél még sokkal ártalmasabb az erdőültetvényekre a szárazság, különösen kavicsos, sziklás lankákon. Ezekben egy-egy száraz évben már messziről látni a nagy fekete foltokat a zöldelő vágások között. A talajnak nem volt elég nedvessége, hogy a gyökérzet tápszereket szívhatott volna magába s a szegény fák a szó szoros értelmében éhen veszttek. Ez történt most Franciaországban a tavalyi szokatlan szárazság következtében, a hol nem egy helyen minden húsz éven aluli fenyőfaültetvény elpusztult, más helyeken pedig annyi sem maradt meg, a mennyi fedezné az ültetés költségeit.

Nemcsak az időjárás, de egy újabban nagynehezen leküzdött betegség is veszélyezteteti szép gesztenyefáink életét, nem is szólva az emberi kapzsiságról, az okatlan pusztítási vágyról. Mert a szegény gesztenyefáknak az a szerencsétlenségök, hogy fájokban egész csomó oly anyagot tartalmaznak, melyet a modern vegyészeti ipari szempontból értékesíteni képes s azért halálra keresi valósággal e fákat. Nagy haszonról, biztos jövedelemtől lévén szó, a gesztenyefák ez ellenségei nem is igen alkuszhatnak, sokszor kétszeresét adják meg érték a föld

értékének, a melyen nőttek; csoda-e tehát, ha a szegény paraszt, a kinek gesztenyefái vannak, szívesen belemegy az alkuba s örül, hogy jó áron eladhatja fáját, nem sokat törve fejtét azon, hogy mit hoz a jövő. Sok helyt látni, különösen a külföldön, lázasan dolgozó gyárakat, melyek körül a hasábokban felhalmozott gesztenyefák várják lepároltatásukat s viszont ugyanannyiszor látni letarolt nagy területeket, melyeken az egykor díszlő szép gesztenyeerdőt rossz legelő helyettesíti. Ez is egyike azoknak a csapásoknak, melyeket a rohamosan fejlődő ipar mér az erdőgazdaságra.

Egyébiránt nemcsak egyes vidékek, hanem maga a híres boulognei erdő, a párisiak e kedvelt kirándulási helye is már-már kiveszéssel fenyeget. Régóta kísérik fájó figyelemmel a természet barátai s ez erdő kedvelői, hogy e ritkaság vegetációja mintha lassú halált szenvedne, senyved és nyomorog. Hiába élénkítik a szemet a gondosan ápolt szép virágágyak, tekintünk alig lát ép fát, mely erőteljesen küldené fiatal hajtásait az égnek; míg a jól tenyésző erdőségeken meglep és bámulatba ejt az az eleven élet, mely a fák koronáját mind magasabba hajtja a világosság, a napfény felé, addig itt szomorúan megrokkant törzsek, csüggeteg lombok sejtetik az elmulást.

Érdekesen és szakavatottan nyilatkozik e jelenség okairól a párisi sétautak igazgatója, Forestier, s ez okok sokfélék. Először is a boulognei erdőtalaj nem bír azaz a termékenységgel, a milyenre következtetni lehetne némely javított vagy feltöltött talajon tenyésző szép ültetvényből. Már az a tény, hogy századokon át itt Páris közvetlen szomszédságában soha sem tettek kísérletet e terület felszántásával, vagy kertgazdaságra való felhasználásával, mutatja, hogy természeténél fogva kopár, sovány terület ez, mely gazdagabb kövekben, mint jó televényben. Igaz, hogy a havasok alján sokszor közepes, szegény talajon is hatalmas sudarú fákat látni, csak hogy itt a természet dolgozik a maga biztos és csalhatatlan módszerével. Az erőteljesebb virgoncz sarkak elnyomják a sinylődő növényzetet, mely a maga részéről elhullott maradványaival termékenyíti meg a győző útjait. Ellenben a boulognei erdőnél az emberkéz munkája nem tudta pótolni a természet áldásainak megfogadását, sőt nem egy esetben végzetesnek bizonyult inkább. Így különösen abban is, hogy az erdő felújítására a közeli zsiros és kövér földű Merlyből hoztak magot, mely természetesen igen követelőnek bizonyult az új talajban.

Bebizonyult az is, hogy még XVI. Lajos idejében, a XVIII. században, az erdőfelügyelőség megdöbbenve a vadállomány által okozott pusztításokon, arra szánta el magát, hogy Dél-Franciaországból telepítsen át *Quercus pubescens* tölgyfákat, melyeknek szőrös lombjai kevésbé csábították az őzeket, szarvasokat. Ily «*Quercus pubescens*»-eket ma is gyakran találnak a boulognei erdőben kutató botanikusok, azt azonban nem gondolták meg, hogy Párisba ültetve át a délvidékről, ezek elsatnyulnak, nem bírják ki az éghajlatot, a zord és nedves telet.

Mindezen balsikerű kísérletek szinte okszerűleg vonták maguk után az erdő vegetációjának lassú elhalását s máris sokan vannak, a kik azt hiszik, hogy Páris büszkesége, a boulognei erdő nem sokáig fog annak az intenzív igénybevételnek ellenállni, melynek ma ki van téve, mert ne feledjük, hogy ötven-hatvan év előtt az erdő távolabb esett Páristól, a közlekedés módjai nehezebbek és költségesebbek voltak; holott ma nemcsak Páris látogatja a boulognei erdőt, hanem az évek során át periferiáján keletkezett kis községek és villatelepek lakói is. Nap-nap után ezrenként öntik a vasutak a kirándulókat s tudjuk azt, hogy a tömegekben mindig megnyilatkoznak olyan vandál ösztönök, a melyeneket egyénenként véve ritkán találunk az emberekben. Maguk a vadak is csak az emberek példáját követik a kártékonyságban s gyakran látni a boulognei erdőben dämvadakat, melyek félénken rejtőzve, szorongva várják, míg az éj leszáll s a Précotelan tájáról az utolsó mulatók is eltávoznak, hogy aztán ők is a maguk módja szerint lakmározhassanak a kertészek által elültetett legritkább, legfinomabb esemegéken.

Rámutat aztán Forestière az automobilon egyre fokozódó forgalmára is, melynek kiszámíthatatlan káros hatása van az erdők növényzetére. Ezek ugyanis oly porfelhőt kavarnak fel, hogy a fa levelei nem is lélegzelhetnek tőle s libegve várják megfuladásukat. Azt hitték eleinte, hogy tán segíthetnek ezen a bajon az utak kátrányozásával s Forestier az első egyike volt, ki már 1906-ban erre kísérletet tett, de csak azért, hogy szomorúan győződjék meg törekvései hiábavalóságáról. Konstatálni volt kénytelen, hogy a kátrányozás károsan hat vissza a növényzet fejlődésére, legalább húsz méter kiterjedésben a kátrányozott út mindkét oldalán.

Ez a kísérlet tehát csődöt mondott. Most azon fáradoznak a szakértők, hogy ásványi anyagok helyett más oldatokkal tegyenek próbát. Vajjon több sikerrel-e mint eddig, azt csak a jövő fogja megmutatni. Annyi azonban bizonyos, mondja Forestier, hogy a mai forgalom mellett a boulognei erdőnek nem hétszáz, hanem legalább kétezer hektár kiterjedésűnek kellene lennie, hogy elviselhesse az ily forgalommal járó hátrányokat s így ide s tova nem marad más hátra, mint a gyönyörű erdőt kertté nyilvánítani ezentúl s a nyilvános kertekre fennálló korlátolások alá vetni.

Gazdasági tanácsadó.

Gyümölcspálinkák erjesztése. A pálinkakészítésre felhasználást nyerő gyümölcsöket erjesztik a végből, hogy ezáltal a bennük levő cukor alkohollá alakuljon. Az erjesztési folyamat csak akkor lesz jó, ha a gyümölcsöket előbb szétzuzzuk és becefrezzük. A szőlőfürtből sajtolt must is csak akkor megfelelő, ha sajtolás közben a szőlőbogyók teljesen szétzúzódhatnak. Kétszeres mértékben áll ez a pálinkakészítésnél használt gyümölcsök zuzolásánál és sajtolásánál. A gyümölcsöt, hogy az jó pálinkát adjon, gyümölcsmalmokban őrlik,

sajtoltják. Az alma, a körte, a birs, a berkenye, a naszpolya, stb. gyümölcsmalmokba kerül zuzás, sajtolás céljából. Óvakodni kell azonban az összes csontárgyümölcskészlet szétzuzásától, egybesajtolásától. Az így előállított készletben a magrészt és magból a pálinka ízét és aromáját hátrányosan befolyásolja, miért is a gyakorlatban a csontáros gyümölcskészleteknek legfeljebb $\frac{1}{3}$ -ada kerülhet együvé zuzás, esetleg egybesajtolás alá.

A maggyümölcstermékek szétzuzásához rendszerint vashengerkészüléket használnak. A hengerek vasalkatrésze esetleg megfeketíti, sötétíti a czefrét, ámde ez a czefréből nyert desztillátumra nem gyakorol hátrányos befolyást.

A pálinkafőzésre használt gyümölcsöket közvetlenül erjesztik, vagyis a húsos és nedvdús alkatrészeket nem szokták a szilárd, keményebb, tehát száraz alkatrészekről elválasztani. E tekintetben az eljárás emlékeztet a borsajtólásra, a hol a szár és a bogyó, mag és héj együtt kerül sajtolás alá.

Finomabb pálinka előállításánál a czefrét átsajtoltják, hogy így az átsajtolt nedv maga induljon erjedésnek s ily állapotban kerüljön lepárlás alá.

Ami a pálinkakészítésnél a gyümölcsök cukrozását illeti, eltekintve egyes államok e tekintetben érvényben álló szigorú szabályrendeleteitől, a gyümölcs bőséges cukrozása mindenképp hátrányos a pálinka aromájára. Ha érett, jó minőségében maga a gyümölcs nem bír elég cukortartalommal, azt mesterségesen hozzáadott cukorral ellensúlyozni sohasem leszünk képesek s így ajánlatosabb, ha kevés cukortartalmú gyümölcsöket pálinkafőzésre föl sem használunk.

Az erjesztésnél az erjesztő helyiségek hőmérséklete egyenletes legyen, vagyis 20—22 Celsiusnak megfelelő 14—16 Réaumur fok közt váltakozhatik. A sűrűbb, gyümölcsezefre az erjedés folyamata alatt amugy is jócskán átmelegszik; magasabb hőfok alkalmazása tehát mellőzendő. A fő az, hogy a főzőhelyiségek hőmérséklete nagyobb ingadozásoknak ne legyen kitéve. A nagyobb hőingadozásoknak kitett gyümölcsezefre ugyanis sohasem fog kellőképpen áterjedni, a mi végeredményében a hozam mennyiségére jelent veszteséget. Gy. K.

Előzetes jel a száj- és körömfájás fellépésére. Egy kieli állatorvos közli, hogy kideríthető egyéb ok nélkül mutatkozó, momentán tejesökkenés teheneknél jele lehet annak, hogy az akkor egészségesnek látszó állaton a fertőző száj- és körömfájás körülbelül 7—8 nap mulva ki fog törni. Legalább megfigyelésekből ezt lehet következtetni. Ajánlja, hogy az ilyen tejapadás konstatálásakor vizsgáljuk meg azonnal s derítsük ki hőmérséklettel, hogy lázas-e a különben egészségesnek látszó állat s ha hőemelkedést állapítunk meg, vegyük azonnal egyik vagy másik, e betegség ellen javalt előzetes gyógykezelés alá. (Mezőgazdák.)

Adjunk konyhasót a teheneeknek. Mindnyájan tudjuk, hogy házi állataink a konyhasót hosszabb időn

keresztül nem nélkülözhetik, de lehetséges, hogy ezrei az állatoknak, a melyeknek ezt az ásványi anyagot külön nem nyújtják, esetleg nem mutatnak sóhiányt eláruló jeleket. Lehetséges, de nem az következik belőle, hogy az állat konyhasó nélkül is el van, hanem a só külön nyújtása nélkül el lehet azért, mert takarmányban, vízben tényleg vesz fel sót.

Babik tanár teheneken e kérdés tisztázását célzó tanulmányokat ejtve, következő eredményekre jutott:

Ha a konyhasónak külön nyújtását teljesen beszüntetik, 1—12 hónapon át az állatok nem mutatják az annak hiányából folyó tüneteket, de ez idő leteltével már nyomban erős leromlás mutatkozik, mely rossz étvágyban, a bőr elfeszesedésében, az élősúly csökkenésében, a tej apadásában nyilvánul meg s ezek a hátrányos következmények különösen nagy fokot érnek el a bőtejelő egyedeknél és leggyakrabban az ellés idején és azt követőleg.

A tanulmányokból különben kiderült, hogy a só adagolást nyomban javulás követi s kiderült, hogy míg a nem tejelő marha elég jól meg van a só külön adagolása nélkül is, addig a tejelő megsínyli e hiányt, azért ennek külön is nyújtani sőt érdekünkben áll.

Különfélék.

Az új nyugdíjtörvény. Teleszky János pénzügyminiszter úr szeptember hó 17-én nyújtotta be a képviselőházhoz az állami alkalmazottak nyugdíjáról, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló új törvényjavaslatot, mely a jelenleg érvényben levő nyugdíjtörvényt, az 1885. évi. XI. törvénycíkket teljesen hatályon kívül helyezi és új nyugdíjrendelkezéseket állapít meg.

A mint alkalmunk lesz az új törvényjavaslatot megszerezni, nem fogunk késni azt olvasóinkkal megismertetni.

Nyugdíjbiztosítás. A magyarláposvidéki m. kir. járási erdőgondnokság vezetője: Juron Bernát m. kir. erdőmérnök felismervén az 1912. évi VIII. t.-cz. által életbe léptetett új nyugdíjcsoporthoz nyújtotta előnyöket, a kerületében alkalmazásban levő erdőszolgákat a törvény üdvös voltáról felvilágosította s közülük az alább nevezetteket vétette fel az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár új nyugdíjcsoporthoz: Zsurzs Timoftej, Kozmucza János a Demeter-é, Botha Tyirila, Nyámkó János, Zsurzs Ágoston, Nekita János a Pálé, Petrován Sándor a Jánosé, Buda Szilárd, Kozma Demeter, Farkas Tanászie, Petrucz Constantin, Rusz Joel, Pap Péter, Rusz László, Gicz János, Kocsis János a Györgyé, Matyesán Endre, Pap János a Pantilimoné, Revnyik Ágoston, Fábrián Tódor, Látýis Sebestyén, Nodis Gábor az Eleké, Tyira Gábor a Gergelyé, Filip Nekita, Mosucz János, Bárány Gusztáv, Filip Tódor a Györgyé, Pogye János, Koszte Gergely a Péteré, Dumitru Miklós, Paska János a Jánosé, Pap Péter a Mik-

lósé, Hermán Miklós, Pap Demeter, Grigucza József a Katonáé, Gyurka Zakariás, Marián Ágoston, Bálint Sándor, Leó Sámuel és Székely Pál járási erdőszolgákat biztosítván részükre a baleseti segélyeket, nyugdíjat, agkori ellátást és kétféle temetkezési segélyt. Az erdőgondnok ezen emberbaráti fáradozása nem szorul dicsőretre s legszebb jutalma lesz a biztosítottak hálája.

Ugyancsak nyugdíjra biztosítottak: Király Vilmos uradalmi vadőr, Miklay Pál uradalmi erdőőr és neje, Vajda Gábor erdőőr, Csizsér János és Székely Ferencz járási erdőőrök és Dezső Ignác kerületi erdőőr.

Halálozások. Cornides György m. kir. főerdőtanácsos, az ungvári m. kir. állami erdőhivatal főnöke, életének 66-ik, állami szolgálatának 44-ik évében, szeptember hó 10-én, Masztics Ádám m. kir. főerdőmérnök, a nagybányai m. kir. főerdőhivatal pénztári ellenőre pedig életének 46-ik, állami szolgálatának 20-ik évében, szeptember hó 18 án meghalt. Nyugodjanak békében!

Drágasági pótlék. Mótz István járási erdőőr arról értesíti lapunkat, hogy a biharvármegyei járási erdőőrök, számszerint tizen, megkapták a várva-várt drágasági pótlékot, még pedig visszamenőleg január 1-től egyenkint 300 koronát, úgy hogy szeptember 1-én mindegyikük a fizetésen kívül, még 225 korona drágasági pótlékot is kapott. A járási erdőőröknek nagy az örömmük, mert a 20 évnél kevesebb szolgálati idővel bíró járási erdőőrök az eddigi havi 61 kor. 66 fill. helyett ezentúl 86 kor. 66 fill.-t, a 20 évnél több szolgálati idővel bíró altisztek pedig az eddigi havi 70 kor. helyett ezentúl havi 95 kor. javadalmazást fognak kapni.

Levélíró — társai nevében is — ez uton fejezi ki hálás köszönetét főnökének, az irányukban tanusított jóindulatért, a mit még azzal is tetézt a főnök, hogy az altiszteket nyugdíjra is biztosította.

Átlépések az új nyugdíjcsoporthoz. Az 1912. évi VIII. t.-cz.-el létesített új nyugdíjcsoporthoz az Országos Gazdasági Munkás- és Cselédségélypénztár a következő I. csoportbeli tagokat írta át: Kecskés László, Schmalczl János uradalmi erdőőrök, Motz István járási erdőőr, Kozsey György és Troján György uradalmi erdőőrök.

Lassan — gyorsan. J. James Jackson Amerikában élő angol fizikus és professzor különös előszeretettel, szinte szenvedélylyel foglalkozik a különféle sebességek megfigyelésével és mérésével s ebbeli tapasztalatairól könyvet is írt, a mely tele van az érdekesnél érdekesebb sebességi adatok halmazával. A professzor adatai szerint a különböző sebességek átlagai — néhány érdekesebb esetre vonatkozólag — a következők: Az ember körme másodpercenként 0.000,000.002 métert, a bambusz nád ellenben 0.000,027 métert növekedik. A hátán czipelő csiga mozgási gyorsasága 0.0015 méter; a puszkapor lángja a szabad levegőn 0.013 méter gyorsasággal terjed; az olvasó ember pillantása pedig 38 millimétert fut be — másodpercenként; — míg ellen-

ben a hegymászó merész turista ugyanennyi idő alatt 8—11 centimétert, s a lépcsőn fölfelé haladó ember 15 centimétert halad előre. Az ölyv repülése másodpercenként 15·65 méter, a fűrjé 17·80, a postagalambé 27, a sasé pedig 31 méter. Pettigrevnek Jacksonéval teljesen egyező megfigyelése és mérése szerint a fecske másodpercenként 67 métert, a tengeri fecske meg éppen 89 métert repül. Az ember halad 1·25 métert, a sebes folyóvíz 4, a kengyelfutó 7·1, a versenyló 12·6, a gyorsvonat 16·7, az oceánhullám 21·8, a szél 10—15, a vihar 45, az ágyúgolyó 500, a dagályhullám 800 métert, — a hold 1 kilométert, a lögyapotröbbanás ugyancsak 1 kilométert, a nap 7·6 kilométert, a föld 29·5 kilométert, a szélvész 30 métert és az orkán 40 métert — ugyancsak másodpercenként. A fény a levegőben másodpercenként 300,000 kilométert halad.

A nyelvek régisége. Fáradhatatlan kutatás révén már számos nagyfontosságú kérdéstről föl tudták lebontani a fátyolt; de ha a tudósokat a fölül kérdezzük meg, hogy mikor képződtek a régi nyelvek: őszintén be kell vallaniok, hogy azt az időt biztosan meghatározni nem tudják. A geológia segítségével megközelítően meghatározták, hogy néhány árja-nyelv, mint az indiai szanszkrit, a médiái zend, Krisztus születése előtt kétezer évvel már tökéletes volt, költészetük pedig kiváló. E nyelvek tökéletesedését nyomon követte a görög. Ha már most azt kérdezzük, mennyi időnek kellett elfolytani, míg az árjából tíz különféle nyelv képződött, a minők például a szanszkrit és görög, a latin és a gót, ismét csak a geológiára támaszkodva, azt felelhetjük, hogy ama csekély különbség létrejöttére, mely mondjuk, a francia és olasz nyelv között van, a legkisebb idő legalább is ezer esztendő. Az árja nyelv hatfelé osztására (kelta, teuton, szláv, görög, latin és indogermán) tehát hozzávetően tízezer esztendő kellett.

Porcellánragasztó. Porcellánt vagy cserépedényt egyszerű módon lehet ismét összeragasztani. Gummi-arabikumból és vízből hig oldatot állítunk elő, aztán annyi gypszet adunk hozzá, míg az egész tejfölhöz hasonlít. A tiszta megmelegített törési helyeket ezzel az anyaggal bekenjük és erősen összetartjuk addig, míg a ragasztó megszárad.

Rozsdafoltokat fehéreneműből következőképen távolítanak el: a szövetre, melyet előbb a napra kitéttek, egy citrom nedvét csepegtetik és azután egy időre ismét kiteszik a napsugár hatásának.

Hivatalos közlemények.

43805/912. F. M. szám.

Körrendelet valamennyi kincstári erdőigazgatóság-nak, főerdőhivatalnak és erdőhivatalnak

(a segéderdómérnökök földilletménye, valamint az erdőlegények és segéderdőőrök földváltása ügyében).

A törvényhozástól nyert felhatalmazás alapján utasítom a czímet, hogy az 1911. évben fa- és földillet-

mény élvezete nélkül segéderdómérnökökké kinevezett erdőtisztok szabályszerű fa- és földilletményét, valamint az erdőlegények és segéderdőőrök évi 20 (Husz) korona földváltását 1912. január 1-től kezdve utalványozza ki.

A szóban lévő mellékilletmények kiutalványozása tekintetében a fennálló szabályok irányadók, megjegyzem azonban, hogy a védkerületet ellátó erdőlegények és segéderdőőröknek indokolt esetekben a czím javaslatára a lehetőség szerint meg fogom engedni, hogy addig, a míg ebbeli megbizatusuk tart s illetve a míg erdőőrökké ki fognak neveztetni, a szabályszerű földváltásösszeg lefizetése ellenében védkerületükben legfeljebb két k. hold illetményföldet természetben élvezhessenek.

Budapest, 1912. április 20-án.

A miniszter helyett:

Bartóky, s. k.
államtitkár.

51,364
I/A. 1—1912. ügyszám.

Hirdetmény állami (erdei) facsemeték adományozása tárgyában.

Az állam által fenntartott erdei facsemetekertekből az 1913. évi tavaszi és őszi erdőültetésekhez szükséges csemetekészletek a földművelésügyi miniszter által a következő feltételek szerint fognak az ez iránt folyamodó birtokosoknak kiosztani.

I. feltétel. A kopár és vizmosásos területek beerdősítésére kért csemeték, a mennyiben az állami csemetekertek készleteiből kiszolgáltathatók, az 1879. évi XXXI. t.-cz. 177-ik §-ának b) pontja értelmében ingyen, vagyis a termelési költségek elengedésével bocsátatnak a birtokosok rendelkezésére; a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával járó, ezer darab csemete után 1 koronával számított és utánvétellel beszedendő költségeket azonban, továbbá a vasúti szállítási költségeket rendszerint a birtokosnak kell viselni.

II. feltétel. Kivételesen kisbirtokosok részére, a mennyiben az illetékes kir. erdőfelügyelő igazolja, hogy a folyamodót a fent említett költségek anyagi erejéhez képest aránytalanul megterhelnék, a csemeték a folyamodóhoz legközelebb fekvő utolsó vasúti állomásra teljesen díjtalanul fognak elszállítani.

III. feltétel. Az I. és II. pontban említett erdőültetések céljaira szükséges csemeték kiszolgáltatása után esetleg még fennmaradó készletből másféle erdőültetések céljaira (rendes erdei vágások és tisztások beerdősítésére) is adatnak ki csemeték, azonban csak az alább feltüntetett átlagos termelési költségeknek és ezeken felül a csemeték kiszedésével, csomagolásával s vasúthoz való szállításával járó, ezrenként egy koronával számított, költségek megtérítése mellett, melyek utánvétellel szedetnek be. A vasúti szállítás költségeit szintén a folyamodó birtokos viseli.

Az átlagos termelési költségek fejében — hanemek szerint — a következő összegek számíthatnak fel:

Csemetefaj	1000 darabonként					
	1 évesért		2 évesért		3 évesért	
	K	f	K	f	K	f
Luczfenyő	—	60	1	—	1	40
Jegenyefenyő	1	—	1	60	2	20
Erdei fenyő	—	80	1	40	2	—
Fekete fenyő	1	—	1	60	2	20
Vörös fenyő	1	20	2	—	2	80
Tölgy	3	—	4	—	—	—
Kóris, juhar, ákác és szil	2	50	3	80	—	—
Dió	10	—	16	—	—	—
Szelid gesztenye	8	—	12	—	—	—

IV. feltétel. Kisbirtokosoknak kivételes esetekben, midőn a kir. erdőfelügyelőség igazolja, hogy az előbbi pontban említett célra szükségelt csemetemennyiséget saját költségükön nem képesek előállítani s aránytalan megterhelhetőségük nélkül a teljes termelési költségeket sem viselhetik, a termelési költségek 50%-a elengedhető.

A csemeték kiosztásánál először is azok a birtokosok fognak figyelembe vétetni, kiknek kopár s vízmosásos területei a törvény alapján befásításra hatóságilag ki vannak jelölve.

Az I. és II. feltételek szerint ingyen kiosztott csemetékkel beerdősített területek jövőre az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2-ik s illetve 4-ik szakaszának rendelkezései szerint kezelendő erdőknek fognak tekintetni.

Azok a birtokosok, a kik az I—IV. alatt felsorolt feltételek valamelyike szerint csemetékben részesülni kívánnak, 1 koronás bélyeggel ellátott *folyamodványukat legkésőbb 1912. évi december hó 1-ig terjesztsek be, még pedig közvetlenül az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez, mert az elkésve beérkezett, vagy nem az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez, hanem más hatóságokhoz beterjesztett kérelmek csak akkor vétetnek figyelembe, ha a kir. erdőfelügyelőséghez kellő időben beterjesztett kérelmeknek teljesítése után esetleg még megfelelő csemetekészlet rendelkezésre fog állani.*

A folyamodványokban a birtokosoknak határozottan meg kell jelölniök a beerdősítendő terület helyét (község, dülő) minőségét (kopár, vízmosásos, futóhomokterület, vagy vágás, tisztás stb.) és kiterjedését (kat. hold), továbbá a szükséges csemeték fajtát, korát és mennyiségét, az elültetés idejét (tavasz vagy őszi), a folyamodó vagy megbízottjának pontos címét (lakóhely, utolsó posta) és végül azt, hogy a fentebb közölt feltételek közül melyik szerint kéri a csemeték kiszolgáltatását.

Végül figyelmeztetnek az érdekelt birtokosok, hogy ezen hirdetés alapján csakis erdősítésre alkalmas s a fent elősorolt fajú, egy-két éves, kivételesen három éves erdei facsemeték kerülnek kiosztásra, a melyek tehát utak, tagok szegélyezésére és parkozási célokra nem alkalmasak, továbbá, hogy az olyan folyamodók, kik a kért s kiutalványozott csemetéket annak idején ok nélkül visszautasítják, — a jövőre az állami csemetékben való részesítés kedvezményétől esznek.

Gyümölcsfák adományozását az ültetés helyéhez leg-

közelebb fekvő állami gyümölcsfaiskola vezetőségétől kell kérni.

Az 1898. évi XIX. t.-cz. alapján állami kezelésbe vett erdők és kopár területek birtokosai részére szükséges csemeték kiutalványozása iránt a szükséges lépéseket a m. kir. állami erdőhivatalok teszik meg, ezeknek a birtokosoknak tehát szükségleteiket az illetékes m. kir. állami erdőhivatalnál kell bejelenteni.

A csemeték szétküldése tavasszal márczius hóban, ősszel pedig október hóban fog megtörténni.

Budapest, 1912. évi szeptember hóban.

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Változások az erdészeti szolgálat köréből.

(Kérjük az uradalmak t. vezetőségeit, hogy erdészeti létszámukban beálló változásokról a szerkesztőséget értesíteni sziveskedjenek.)

A m. kir. földművelésügyi miniszter ideiglenesen áthelyezte Parragh Béla m. kir. főerdőmérnököt Veszprémbe (a m. kir. állami erdőhivatalhoz központi szolgálatra).

*

A beszercebányai m. kir. erdőigazgatóság főnöke a három évi katonai szolgálatra bevonult Skultéty János II. oszt. m. kir. erdőlegény helyébe Luczatóre (faszénraktár-kezeléshez) Spissák Lajos I. oszt. erdőlegényt Garampéteriről, Spissák Lajos helyébe (a garampéterei erdőgondnokságba irodai segédszolgálatra) Bevelaqua Imre II. oszt. erdőlegényt Felsőszarvasról, Bevelaqua Imre helyébe a katonai szolgálatának teljesítése után megjött Höher György I. oszt. erdőlegényt Felsőszarvasra az óhegyi erdőgondnokság felsőszarvasi védkerületének ellátása végett áthelyezte, illetve beosztotta.

*

A zsarnóczai m. kir. erdőhivatal főnöke Zsurilla Béla m. kir. erdőlegényt m. kir. erdőőrre nevezte ki, továbbá Maruska Rezső m. kir. erdőőrt Madarasaljáról Zsarnóczára (irodai szolgálatra), Halász Győző m. kir. főerdőőrt Bacsófalváról Szélnákára (irodai szolgálatra), Rendla Pál m. kir. erdőőrt Zsarnóczáról Bacsófalvára, Vojnárovsky János m. kir. főerdőőrt Garamberzenczéről Zsarnóczára (a faraktárori állásra), Kozák József m. kir. erdőőrt Kövesmocsárról Garamberzenczére, Novák József m. kir. erdőlegényt Szélnákról Kövesmocsárra, Králik Vilmos m. kir. erdőőrt Kunosvágásáról Geletnekre (irodai szolgálatra), Ruiszl Nándor m. kir. erdőőrt Geletnekről Kunosvágásra helyezte át.

Szerkesztői üzenetek.

Gyakran érkeznek felszólalások kiadóhivatalunkba a cím-szalagon átjavitott lakezím miatt. Ez úton közöljük, hogy ezen átjavitásokat nem a posta, hanem kiadóhivatalunk eszközi a bejelentett címváltozás alapján, a nagyobb arányú címnyomatási költségek megtakarítása céljából. Kérjük tehát, hogy fölösleges reklamációkkal a t. előfizetők ne forduljanak hozzánk.

P. L. Az ön által említett robbantó-anagot nem ismerjük. A kérdés különben sem olyan egyszerű, hogy arra ebben a rovatban kielégítő választ tudnánk adni. Azért azt ajánljuk, hogy hozassa meg *Doletskó Ferencz*: «A robbantás technikája» című 112 oldalas, 152 ábrával illusztrált művét; ebben a tuskók mikénti befúrása képekben is be van mutatva. Kapható a «Patria» irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaságnál, Budapest (IX., Üllői-út 25 szám).

Sch. F. 1. Hirdetését közöljük. 2. Miután mi állasközvetítés-sel nem foglalkozunk, önt se tudjuk állásba juttatni. Lapunknak különben csaknem minden számában talál altisztai állásokra vo-

natkozó pályázati hirdetményeket és sokkal többre menne vele, ha azok egyikének elnyeréséért folyamodna, mint azzal, hogy hirdeti magát. 3. Mi honoráriumot senkitől se fogadunk el. A mit módunkban áll előfizetőkink érdekében megtenni, azt a legnagyobb örömmel megteszszük, annyival is inkább, mert lapunknak egyik célja az is, hogy az önök érdekeit szolgálja, de azért ajándékot, vagy mint ön mondja honoráriumot nem fogadunk el. 4. Előfizetése ez évi szeptember hó végével lejárván, kérjük annak előbbi megújítását.

K. J. Olvassa el lapunk ez évi 4-ik számában, a 45. oldalon «A fegyveradóról» írt közleményünket; abban kérdésére részletes felvilágosítást talált. Itt csak azt jegyezzük meg, hogy a földművelésügyi miniszter úrnak 1891. évi 6755. számú az a rendelete, a mely az 1879. évi XXXI. t.-cz. (erdőtörvény) 38. §-a értelmében felesketett erdőtiszteknek és erdőőröknek két darab adómentes fegyver tartását engedni meg, még ma is érvényben van.

J. G. M. Az erdőőri szakiskolák fel vannak könyvtárral szerelve, csakhogy szépirodalmi művek nincsenek benne, mert a növendékek ott ilyenek olvasására nem igen érnek rá.

S. J. Az erdőőri szakiskolákban a felvételi vizsgán legalább annyit kell tudni, a mennyit a hat elemi iskolában tanítanak.

K. F. Nem csak ön, de a járási erdőőröknek csaknem valamennyie óhajtja azt, hogy a járási erdőőri személyzet államosíttassék s azt kívánják, hogy ne a cím-kérdést feszegessük, mert önök azzal meg vannak elégedve, hanem a fizetésrendezést és az államosítást sürgezzük. Már többször kifejtettük, hogy az állam a járási erdőőrök fizetésének emelésére különlegesebb befolyást nem gyakorolhat, a mennyiben nem kényszerítheti a birtokosokat arra, hogy saját alkalmazottjaiknak minő fizetést adjanak. A járási erdőőri személyzet államosítása pedig nehéz kérdés, mert az az államra nagy felelősséget róna. Nézetünk szerint volna azonban egy másik mód, a melylyel a járási erdőőri személyzet anyagi helyzetén segíteni lehetne, és pedig úgy, hogy, ha az erdőőrzési alapok összecsapatnának s abból nyerné a járási erdőőri személyzet a fizetését és a nyugdíját. Ilyen formán minden különösebb nehézség nélkül egyöntetív és rendszeresebbé lehetne tenni a járási erdőőri személyzet javadalmazását és szolgáltatását.

H. J. B. Névtelen levelekre nem szoktunk ugyan válaszolni, ezáltal azonban kivételesen tudatjuk, hogy a ténylegös katonai szolgálat csak akkor számít be a polgári állami szolgálatba, ha a ténylegös katonai szolgálatból közvetlenül, megszakítás nélkül történt a polgári állami szolgálatba az átlépés. Minthogy az ön által említett esetben a ténylegös katonai és a polgári állami szolgálat közt 3 évi megszakítás van, ennél fogva a ténylegös katonai szolgálat a nyugdíjba nem számítható be.

T. V. Az erdőőri nyugdíjszabályzat jelenleg már tárgyalás alatt áll, s előreláthatólag rövid időn belül elintézését fog nyerni.

W. E. A m. kir. államvasutak talpfaszükségletének fedezésére f. é. augusztus hó 6-án tartott versenytárgyaláson, tölgytalpfák szállítására a következő árakon tételt ajánlat: 270 cm. hosszú goliát talpfára 5'60—5'75 kor.; 250 cm. hosszú normál talpfára 4'50—4'80 kor.; 220 cm. hosszú viczinális talpfára 3'50—3'70 kor.

L. P. 1. Az erdőkezelési járulékok az állampénztárba fizetnek be s abból fedeztetik az erdők kezelési költsége. 2. A járási erdőőrök, állami közeg felügyelte alatt ugyan, a birtokosoknak és nem az államnak teljesítenek szolgálatot. 3. Hogy a járási erdőőrtől a községek nem kívánának semmit, az nem áll, mert hiszen azért fizetik az erdőőröket, hogy vigyázzanak az erdőre s azért kötelessége is az erdőőrnek a birtokost, ha az kihágást követ el, feljelenteni. 4. Az erdőtvény alapján kiszabott pénzbüntetések 1/3 része az illető község szegény- vagy betegápolási alapját, 1/5 része pedig az országos erdei alapot illeti. 5. A kártérítésekből netán önököt megillető összeg kiutalványozása, valamint 6. az országos gazdasági munkás- és cselédségpénztárba fizetett járulék visszatérítése és végül 7. az irodai általány ügyében forduljon a járási erdőgondnoksághoz.

B. K. Ön azt írja, hogy a kincstári erdészeti altiszteknek 5 drb. marhát szabad ingyen legeltetni s ha ellések folytán

szaporulat áll be, úgy a föbbleten túl kell adni, a miből az altisztekre nagy kár háramlik, mert a kis szopós borjúért alig kapnak valamit, holott ha a szaporulatot is legeltethetnék, a nagyobb marháért tizszeres árt is kaphatnának. Ez utóbbiban tökéletesen igaza van, azonban a dolog nem egészen úgy áll, a mint ön írja. Az 1885. évi 17,209. számú földművelésügyi miniszteri körrendelet ugyanis, mely az erdőtisztek, az erdészeti altisztek és szolgálók legeltetési és makkoltatása haszonélvezetét szabályozza, azt mondja, hogy «az erdészeti altiszteknek és szolgálóknak két tehenet, egy növendék szarvasmarhát és két borjút, két öreg sertést és négy malacot, vagy két darab egy éven felüli süldőt szabad legeltetni, illetve makkoltatni. A körrendelet értelmében tehát nem öt darab, hanem csak két darab tehenet szabad legeltetni, a miből következik, hogy a körrendelet a szaporulatra figyelemmel volt, a mennyiben a két tehenen kívül még két borjúnak, sőt ezen felül még egy növendékmarhát a legeltetését is megengedi, vagyis módot nyújt az altiszteknek arra, hogy a két tehen szaporulatát ne legyenek kénytelenek rögtön eladni. Miután ez a körrendelet továbbá azt mondja, hogy «ezen megállapított állomány a szabadon legeltethető, illetve makkoltatható lábas jószág legtöbbször» képezi, az erdőhatóságok csak arra ügyelnek, hogy az altisztek összesen öt lábas jószágnál többet ne legeltessenek, vagyis hallgatólag elfutrik, hogy az altisztek a növendékmarha és borjúk helyett teheneket legeltessenek. Hogy a megállapított létszámon felül bárcza-váltás ellenében több marhát legeltethessenek, erre nézve a hivataltól kellene engedélyt kérni, bár alig hiszszük, hogy a hivatal vagy akár a miniszterium is ezt engedélyezné.

B. I. 1. Lapunk mai számában közöljük egész terjedelmében az erdőlegények és segéderdőőrök földváltása ügyében kiadott körrendeletet. Abból láthatja, hogy azok az erdőlegények és segéderdőőrök, a kik védkerületet látnak el, a földváltásösszeg lefizetése ellenében két hold földet természetben kaphatnak. Abból, hogy az ön által említett pályázati hirdetményben a segéderdőőri állás két hold illetményfölddel van feltüntetve, nem következik az, hogy a kinevezendő segéderdőőr a földet természetben fogja megkapni, vagy ha megkapja, nem kell érte a váltásdíjat megfizetni, mert a pályázati hirdetményben nem lehet mindent részletesen kiírni. Az erdőtisztek kinevezési rendelvényében is benne van, hogy ennyi és ennyi föld- és tűzifajárandósággal van az állás összekötve, de azért nem kapja azt meg mindenki természetben. 2. A 8235. eln. 1912. számú körrendelet értelmében az erdőlegényeket és segéderdőőröket is megilleti a családi pótlék. Ha még nem kapta meg, kérje azt a hivataltól. 3. Az értesítést jobbnak látjuk nem közölni.

U. J. Előfizetése már a múlt év végével lejárt; kérjük annak előbbi megújítását.

Nyugdíj. Az új nyugdíjtörvénytervezetet megvásárolni most még nem lehet, de a mint az törvénynyé fog válni, minden könyvkereskedő útján meg lesz szerezhető.

J. J. Mi öntől eddig még nem kaptunk tárczát s így látatlanban nem nyilatkozhatunk, hogy közölhető lesz-e az vagy sem. Szíveskedjék beküldeni s akkor nyilatkozni fogunk.

ÁLLÁSKERESLET ÉS KINÁLAT

25 éves, nős erdészeti altiszt, ki jelenleg egy nagyobb uradalomnál van alkalmazva mint önálló pagony-erdész, birtokbérbeadás miatt november 1-től hasonló állást keres. A vadászat minden ágában teljesen jártas és a műszaki fázántenyésztésben is némi gyakorlattal bír. Beszél magyarul és németül. Czime a szerkesztőségnél megtudható. (41.)

35 éves, erős, egészséges, nős, gyermektelen, katonaviselt tűzéraltiszt, jó erdőőri szakvizgabizonyítványnya

és 13 évi megszakítás nélküli erdészeti és vadászati gyakorlati szolgálattal, megfelelő állást keres. Czíme a szerkesztőség-nél megtudható. (42.)

Gyakornoki vagy segéderdészi állást keres négy középiskolát végzett fiú, kinek apja nagy uradalomban pagonyerdész s így alkalma volt a vadászat és az erdészet egyes ágaiban ismeretet szerezni. Czíme a szerkesztőség-nél megtudható. (43.)

30 éves, nőtlen, földművesiskolát és erdőri szakiskolát végzett, szakvizsgázott járási erdőri, jó bizonyítványokkal, azonnali belépésre állást keres. Beszél: magyarul, németül és románul. Czíme a szerkesztőség-nél megtudható. (44.)

Nagyobb uradalomban ideiglenesen alkalmazott 25 éves, nős, több nyelvet beszélő, szakiskolát végzett és szakvizsgázott erdőri, ki az erdészeti és vadászati teendőkből több évi gyakorlattal bír, megfelelő állást keres. Czíme Battyányi Lajos, Nagybaráthegy. (45.)

Fácánmester, ki jelenleg nagy uradalomban van alkalmazva, állását változtatni óhajtja. A vadtenyésztésben, vadászatban és dúvadirtásban nagy jártassággal bír. Beszél és ír magyarul, németül, csehül, tótul és szerbül. Czíme a szerkesztőség-nél megtudható. (46.)

HIRDETÉSEK

Pályázati hirdetmény. Az isztolnai uradalomban (Kolozs m.) egy erdőri állás jó 1913. évi január 1-én, esetleg azonnali belépéssel üresedésbe.

Javadalmazás: évi 360 kor. készpénz, természetbeni lakás kerttel a faluban, 20 ürm. kemény dorongtüzifa a vágásban, egy k. hold szántó, egy tehén és egy növendék nyári legeltetése, téli tartásra két hold rét, erdei kihágások után befolyt pénz $\frac{1}{3}$ -ada.

Pályázhatnak józan, erélyes, nős erdőriök, kik állandó állásra reflektálnak. A bélyegtelen kérvény, erkölcsi és eddigi szolgálatot igazoló bizonyítvány «Erdőgondnokság, Isztolna, p. Szászfenes» czimzendők. (11.11.2.)

Sétabot és esernyőnyél páleza termeléshez alkalmas — tekintet nélkül a távolságra — som-, mogyoró-, veresgyűrű-, kőris-, gyertyán-, esetleg tölgyes-erdőket megvesz, saját költségen megnézet, ilyen erdők közvetítését vagy ajánlását megfelelően honorálja.

Bing és Muránszky bottermelő czég,
(1.VI.4.) **Pelsőcz, Gömör megye.**

Pagonyerdészi vagy pagonyvadászi állást keres 1913. év jan.—ápr. havi belépéssel, jelenleg nagy uradalomban alkalmazott fiatal pagonyvadász, a ki az erdőkezelésben, fővad, fácántenyésztésben jártas, a

magyar, német és tót nyelvet bírja, végzett középiskolát, erdőri szakiskolát, kitünően tette le a szakvizsgát és elsősorú bizonyítványokkal rendelkezik. Czíme a kiadóhivatalban. (2.IX.4.)

Szilágy vármegye közigazg. erd. bizottságától.

Pályázati hirdetmény. 2394/1912. sz. Szilágy vármegye törvényhatóságánál megüresedett zsbói járási erdőri állásra, mely évi 700 kor. fizetéssel, 200 kor. lőtártási átalánnyal és 100 kor. lakbérrel van javadalmazva, ezennel pályázatot nyitok s felhívom azokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában előirt képesítésüket s esetleg előbbeni szolgálatukat igazoló okmányokkal kellően felszerelt pályázati kérelmüket Szilágy vármegye közg. erd. bizottságához czimezetten a zilahi m. kir. áll. erdőhivatalhoz f. évi október 7-ig bezárólag annál is inkább adják be, mert a későbbben érkező pályázati kérelmek figyelembe nem vétetnek.

Zilah, 1912. évi szeptember hó 7-én.

(10.II.2.)

Péchy főispán, elnök.

Eladó vizslák. Egyéves him angol vizsla, fehér nagy májfoltokkal, gyönyörűen keres és aportíroz, kitünően áll minden vadat, vaddisznót kifogástalanul állít, ára 80 kor. Háromhónapos fekete szetter, kitünő fajból származik, szépen aportíroz, ára 30 kor. Érdeklődők forduljanak az alábbi czimhez: Siskovits József urad. vadászsegéd, Császár (Komárom megye). (4.II.2.)

Pályázat. Nagys. Szabó Ferráris Artur úr síkvölgyi uradalmában betöltendő egy főerdészi és egy segéderdészi állás.

Pályázóktól megkívántatik a magyar és német nyelvnek szóban és írásban való tökéletes birása. A főerdészi állásra pályázónak gyakorlottsággal kell birnia az erdők önálló kezelésében, valamint a fő- és apróvadak okszerű gondozásában és vadászásában.

I. Főerdészi fizetés: 1. évi 2000 kor. készpénz, öt-évenként 10 %-os emelkedéssel; 2. hat drb szarvasmarha (három tehén, három növendék) nyári legeltetése, télire 60 q széna házhoz szállítva; 3. 88— kor. sertés-váltás; 4. öt kat. hold illetmény-szántóföld; 5. 36 ürm^a kemény hasábtüzifa házhoz szállítva; 6. háromszobás lakás a szükséges mellékhelyiségekkel. Szolgálati czélokra egy uradalmi fogat használata.

Főerdészsze kinevezett tartozik nőtlen segédjét és időközönként a vadász vendégeket is külön díjazás ellenében élelmezni.

II. Segéderdészi fizetés: 1. évi 1440 kor. készpénz, öt-évenként 10 %-os emelkedéssel; 2. butorozatlan lakás; 3. fűtés és világítás.

A főerdészi állás f. évi december hó 1-én, a segéderdészi állás pedig minél előbb elfoglalandó. Pályázatok bizonyítványmásolatokkal felszerelve f. é. október hó 15-ig az Urad. birtokkezelőség czimén Síkvölgy, u. p. Bánhida, Komárom vármegye küldendők. (12.)

Termelt fenyőhaszonfa-eladás. 1912. évi 51,550. számhoz. A zólyomlipesei erdőgondnokságban termelt és részben a szelcsefvölgyi, részben garamparti rakodókra kihozott, összesen 4499'07 m³ fenyőhaszonfa nyolcz eladási csoportra megosztva zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok 1912. évi október hó 7-én déli 12 óráig nyújtandók be Besztercebányán a m. kir. erdőigazgatóságnál és október hó 8-án délelőtt 10 órakor fognak az erdőigazgatóság tanácstermében nyilvánosan felbontatni.

A faanyagok és kikiáltási árak részletes kimutatása, árverési feltételek, ajánlati űrlap és boríték az árverező m. kir. erdőigazgatóságnál szerezhetők be.

Budapesten, 1912. évi szeptember hóban.

(13.) **M. kir. földművelésügyi miniszter.**

Van egy nemes fajú, sima szőrű, zsemlyeszínű két-éves **szuka vizslám** négy kis kölyökkel; eladnám vagy együttesen, vagy külön és ha a kicsinyek hateteselek lesznek 30 kor.-ért drb-ként, fajtisztaságukért kezeskedem.

Marosborsán (Arad m.), 1912. augusztus hó 22-én.

(14.) **Sisa Tamás** m. kir. főerdőr.

Pályázati hirdetmény. 4026/1912. K. B. szám. Szatmár vármegye területén a közös erdőőri szervezet-hez tartozó, állami kezelés alatt álló erdőknél megüresedett járási II-od oszt. erdőőri állásra pályázat nyitattik.

Ezen állással évi 400 kor. fizetés, 200 kor. fizetési pótlék, 100 kor. lakbér, 140 kor. utazási, 6 kor. irodai átalány és 168 kor. mellékletmény.

Az erdőőr székhelyét a közigazgatási erdészeti bizottság határozza meg.

Pályázóktól megkívántatik a magyar állampolgárság, feddhetlen előélet, legalább 24, de 35 évesnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testi erő, valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Sajátkezüleg irt, egykoronás bélyeggel ellátott kérvények 1912. november hó 1-ig a nagykárolyi m. kir. állami erdőhivatalhoz adandók be.

Szatmár vármegye köz. erdészeti bizottságának Nagykárolyban 1912. évi szept. hó 17-én tartott ülésében.

(15.) **Csaba,** elnök.

1912. évi 3721. szám. **Pályázat** egy erdőőri (II. o. altiszti), egy I. o. és egy II. o. segéderdőőri, valamint előléptetés esetén egy I. o. és egy II. o. erdőlegényi állásra.

Pályázatot hirdetek egy erdőőri (II. o. altiszti), egy I. o. és egy II. o. segéderdőőri, valamint előléptetés esetén egy I. o. és egy II. o. erdőlegényi állásra.

Az ezen állásokra pályázók az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ban körülirt szakképzettséggel, az állami erdészet

szolgálatába újonnan belépni kívánók ezenkívül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó-, halló- és beszélőképességüket kincstári erdészeti orvos, vármegyei főorvos vagy honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretükről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg irt kérvényeiket 1912. évi november hó 2-ig a szászsebesi m. kir. erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Szászsebes, 1912. évi szeptember hó 20-án.

(16.)

M. kir. erdőhivatal.

Pályázati hirdetmény. 722/1912. sz. Kisküllővármegye területén állami kezelésbe vett községi és némely más erdő és kopárterületek védelménél Harangláb község székhelylyel megüresedett erdőőri állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Az erdőőr évi fizetése 500 korona, mely előléptetés esetén 700 s illetve 900 koronára emelkedhetik.

Mellékletmény mind a három fizetési fokozatban: Utazási átalánya 200 kor. Lakbére 100 kor. Tüzifa átalánya 100 kor. Iroda átalánya 5 kor. Az országos gazdasági munkás- és cselédségélypénztárba való beiratás 3 könyv után 31 kor. 20 fillér.

Pályázótól megkívántatik a magyar állampolgárság, feddhetlen előélet, legalább 24 éves, de 35 évesnél nem magasabb életkor, ép szellemi és testi erő valamint az erdőőri szakvizsga sikeres letétele, mely adatok hiteles okmányokkal igazolandók.

Erdőőri szakiskolát végzett egyének előnyben részesülnek.

Sajátkezüleg irt egy koronás bélyeggel ellátott kérvények 1912. évi október hó 15-ig a dicsőszentmártoni m. kir. állami erdőhivatalhoz adandók be.

Dicsőszentmárton, 1912. évi szeptember hó 20-án.

(18.)

M. kir. állami erdőhivatal.

Megvételre keresek két, csak kizárólag vaddisznót kereső és hajtó kutyát. Vevő: Soltész Sándor, Lipnikpuszta, u. p. Kapi (Sáros m.).

(20.)

Pályázat. 5592/1912. ügyszám. A tótsóvári m. kir. erdőhivatal kerületében nyugdíjazás folytán 1 (egy) m. kir. főerdőőri (I. oszt. altiszti), előléptetés esetén 1 (egy) m. kir. erdőőri (II. oszt. altiszti), 1 (egy) I. oszt. m. kir. erdőlegényi vagy segéderdőőri, 3 (három), esetleg 4 (négy) II. oszt. m. kir. erdőlegényi vagy segéderdőőri állásra az állományszerű illetményekkel pályázat nyitattik.

Az ezen állásokra pályázók felhivatnak, hogy az 1879. évi XXXI. t.-cz. 37. §-ában követett szakképzettségüket, az államerdészeti szolgálatba újonnan belépők ezenfelül még ép és erős testalkatukat, különösen jó látó- és hallóképességüket kincstári erdészeti orvos vagy megyei főorvos vagy pedig m. kir. honvédtörzsorvos által kiállított bizonyítványokkal, valamint életkorukról és illetőségükről, eddigi alkalmaztatásukról, nyelvismeretük-

ről, katonai kötelezettségükről szóló bizonyítványokkal felszerelt és sajátkezüleg írt kérvényüket előljáró hatóságuk, eddig még állami szolgálatban nem állók pedig az illetékes politikai hatóságuk útján folyó évi október hó 31-ig a tótsóvári erdőhivatalhoz nyujtsák be.

Tótsóvár, 1912. évi szeptember 19-én.

(19.)

M. kir. kincstári erdőhivatal.

Füz- és nyárfa-eladás tövön. 2958/1912. sz. Az apatini magy. kir. erdőhivatalhoz tartozó bezdáni, doroszlói és palánkai m. kir. erdőgondnokságok területében lévő alább felsorolt vágásterületeken álló füz- és nyárfaanyag tuskóirtási kötelezettség nélkül a vágásterületen álló tölgy és szilfatörzsek visszahagyásával zárt írásbeli ajánlatok útján a következő csoportosítás szerint kerül eladásra:

1. Monostorszegi Smagucz	13-99 h. vágás kikiáltási ára	5895 K
2. Szondi Bakula	85-89 " " " "	30,942 "
3. Dunabökényi lágy erdő	101-25 " " " "	12,938 "
4. Palonai lágy erdő		
21 % erdőrészeslet	22-40 " " " "	5311 "
5. Kaboli Kozják sziget	10-35 " " " "	447 "

Az ajánlatok legkésőbbben 1912. évi október hó 21-ik napjának délutáni 4 óráig nyujtandók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, a hol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték az apatini m. kir. erdőhivatalnál, valamint a fent megnevezett m. kir. erdőgondnokságoknál tekinthetők, illetve szerezhetők meg.

Apatin, 1912 szeptember hóban.

(21.)

M. kir. erdőhivatal.

Szeldöntött tölgy-, fenyő- és bükkfa eladása. 1912. évi 51657/I. B. 1. sz. Az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó hátmegi m. kir. erdőgondnokság kezelésében lévő háthegységi erdőkben a folyó év tavaszán dült szélviharok által kidöntött és letört tölgy-, fenyő- és bükkfák még nem értékesített részéből a vevők által termelendő mű- és tűzifa hét (7) értékesítési csoportra megosztva, zárt írásbeli ajánlatok útján fog eladatni.

Az ajánlatok legkésőbbben 1912. évi október hó 8. napjának déli 12 órájáig nyujtandók be az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál, ahol azok október hó 9-én d. e. 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az eladási csoportokra való megosztás, a faválasztékokra, kikiáltási árakra és bánatpénzekre vonatkozó adatokkal, valamint az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlapok és borítékok az ungvári m. kir. főerdőhivatalnál szerezhetők be.

Budapest, 1912. évi szeptember hó.

(22.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

HIRDETÉSEK felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, V., Alkotmány-u. 6.

Tűzifa eladása kész állapotban az erdei rakodón. 1912. évi 98150/I. B. 1. sz. Az orsovai m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó óasszonyréti (ógradinai) m. kir. erdőgondnokság «A» g. o. I. vgs.-ban az 1912, 1913, 1914. és 1915. években a kincstár által termelendő Ujbányán a Karbonárin patak torkolatához kiszállítandó és ott felrakásolandó évi mintegy 2—4 ezer ürméter bükk-tűzifa zárt írásbeli ajánlatok útján eladásra kerül.

Az ajánlatok legkésőbbben 1912. évi október hó 9-ik napjának délutáni 5-óráig nyujtandók be az orsovai m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Kikiáltási ára az I-ső osztályu tűzifának ürmétere-ként négy (4) kor. 80 fill. II.-od osztályu tűzifának ürmétere-ként négy (4) kor. 30 fill. Bánatpénz: Kettő-ezeröttszáz (2500) korona.

Az árverési és szerződési feltételek, ajánlati űrlap és boríték az orsovai m. kir. erdőhivatalnál, valamint az óasszonyréti (ógradinai) m. kir. erdőgondnokságnál tekinthetők, illetve szerezhetők meg.

Budapest, 1912. évi szeptember hó.

(23.)

M. kir. földművelésügyi miniszter.

Erdészeti csemetéket,

ügymint: 1 éves fürtös juhart	6 kor. árban
1 éves mezgés-égert	6 " "
1 éves amerikai kőrist	7 " "
kanadai nyár-dugványokat	13 " "
1 éves tölgycsemetéket	10 " "
1 éves Banks-fenyőt	5 " "
2 éves iskolázott Banks-fenyőt	10 " "

szállítunk 1000 darabonként, erőteljes, dúsgyökérezetű minőségben. Egyéb csemetékről és magvakról árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk.

(17. IV. 1.)

Neumayr és Társa erdészeti mag- és csemetekereskedés **Zalaegerszeg.**

Uri ruhák készítéséhez való

jó brünni posztót és Lodent

legjutányosabb gyári árakon szállít

Etzler és Dostal, Brünn

Schwedengasse 5/z.

Számos magyar erdőhivatal egyenruhaszövet szállítói.

A gyárból való közvetlen bevásárlás nagy előnnyel jár.

Dús mintagyűjtemény a tavaszi és nyári évszakra, megtekintésre bérmentve. — Magyar levelezés.

(3.IX.4.)

(5.VI.3.) *Faiskolaterület: 100 hold!*

Jegenyefenyőmagot és csemetét,
tölgymakkot, tölgycsemetét,
mindennemű egyéb
erdészeti magvakat és csemetéket,
gyümölcsmagvakat, vadonczokat
ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGRSZEG.
Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálok!

Gyufagyártási célokra legkeresettebb

KANADAI NYÁR
Populus monilifera canadensis
szavatolt fajtisza, erőteljes

isk. 65—100 em. magas csemeték ezre 30 korona
" 100—150 " " " " 35 "
" 150—200 " " " " 40 "

2—3 méteres suhángok száza 12 kor., ezre 100 kor.
őszi szállításra — amíg készletem tart.

Kimerítő fajismertetéssel, valamint egyéb erdei faesegetekre és magvakra árajánlattal kívánatra szívesen szolgálók. (6.V.3.)

FARAGÓ BÉLA cs. és kir. udvari szállító
Magyar magpergetőgyára
Erdészeti csemetetelepek * ZALAEGRSZEG.

Veszünk mindennemű fa- és cserjémagot a legmagasabb áron, úgy, hogy a gyűjtés nagyon kifizeti magát. Kérjük a mintát beküldeni és az eladó mennyiséget tudatni.

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti mag- és csemetekereskedés
Zalaegerszegen. (7.VI.2.)

Erdészeti magvakat és csemetéket legjutányosabb árban és legmegbízhatóbb minőségben szállít

NEUMAYR ÉS TÁRSA
erdészeti mag- és csemetekereskedés
Zalaegerszegen. (8.VI.2.)
Árjegyzék ingyen és bérmentve!

Tiszta akácsmag minden mennyiségben kapható!

Tölgymakkot, tölgycsemetét
Jegenyefenyőmagot, erdészeti magvakat
Gyümölcsmagvakat, vadonczokat
Lomb- és tűlevelű csemetéket
Vadgesztenyét vadetelési célra (9.V.2.)
ajánl őszi szállításra és előjegyzéseket kér

STAINER GYULA
cs. és kir. udvari szállító magyar magpergető gyára
KÖRMEND, Vas megye.

➡ *Árajánlattal kívánatra szívesen szolgálók.* ➡

Tiszta akácsmag minden mennyiségben kapható!

Szolid és pontos kiszolgálás!